

La *Cabanassa* 1759, i *Les Cases* 1632.

Notem a més: *La Cabanassa* és nom d'una partida a Noedes (Conflent), anotada per JCor. 1959; *les Cabanasses* és nom d'una masia en el poble de Cardet (V. de Boí), 1936, i segons *GrEncCat* es deia també d'un antic hostal (s. v.; hi ha la *Cabanassa*, veïnat de Reiners (Vallespir), un *Pla de les Cabanasses* a Borén (Pallars Sob.), 1963, i a més *AlcM* esmenta *Ses Cabanasses* com a nom d'una alqueria a Manacor (Mall.).

Cabanelles. Municipi de l'Alt Empordà, a pocs quilòmetres al SO. de Figueres.

DOC. ANT. S'esmenta amb motiu de la seva paròquia *Sanctae Columbae*, ja en doc. de 1017: *Sanctae Columbae Cabanellis* 1214 (Balari, *Orig.*, 245); 1245, 1319, 1379, 1362 (Alsius, *Nomencl.*, 24).

Hi ha referència a un homònim antic en el Vallès en doc. de 980: «in comitato Barchinonense, in Vallense, in terminio de *Cabannellas*» (Bast.-Bass., col. 374). I JCor. registra *Cabanelles* com a nom d'una partida de Sant Joan Fumat (Alt Urgellet), 1963.

Notem a més: *la Cabanella*, nom d'una partida a Pallerols del Cantó (Alt Urg.) 1963, i a Les Illes (Vallesp.) 1959; i en pl. m. *Cabanells* és una partida d'Escaró (Confl.), 1959, i segons *AlcM* *Es Cabanells* és nom d'una possessió del terme de Petra i d'una altra a Felanitx, i *Cabanellins* se'n diu d'una alqueria a Manacor (Mall.).

ETIM. Derivat de *cabana* amb el sufix diminutiu en femení *-ELLA*. Notem que la forma corresponent *Cabanelas* és NL comú a Galícia; i *Cabanillas* (d'un ant. *Cabaniellas*) a Castella (veg. Madoz).

En canvi, *Cabanil* que apareix en docs. antics, *Cabanil de Codinella*, a Bellver 1073 (Serra, *PinósMtpl* 3), en el Capbreu d'Argelers 1292 (*Cerca* 1959, p. 37), i en doc. de 1373 de Tuïr (Desplanque 114a) perpetua el sufix *-ILE*, indicador de paratge, sovint pecuari o de pleta com en *Cabrils*, *Eguils* etc.⁴ Afegim que *Cabanil* és propi del domini occità també: en un doc. de 1192 de Rouergue hom tracta dels delmes de la localitat de *Los Cabannils* (Brunel, *Anc. Chart.* I, 158-9), i segons ens informa el *DECat* II, 367a19, *Le Cabanil* té molta extensió a l'Aude amb testimonis en *Cab-*, *Cav-* en Sabarthès, bearn. *cabaniu* (Palay), *Cabanius* NL aranès. Altrament *AlcM* dona s. v. *cabanil* el nom: *Torrent de Puigcabanil* a Bagà, on *cabanil* té funció adj. (cf. cast. *cabañil*).

No és clar com hem d'interpretar el NL antic que Ponsich (*Top.* 60) inclou com a agregat de Sureda (B. Ross.) escrivint un cop *Cabanilla de Auserii* en doc. de 1188 i com *Cabanillum de Auser* en un altre de 1264. Potser, un dimin. toponímic en *-ICÜLA* del Cabanes de St. Genís, poble limítrof de Sureda.

La Cabaneta. Partida, a la Vall d'Andorra (*E.T.C.* II, 14).

ETIM. Diminutiu de *cabana*, ll. tardà *CAPANNA* 'ca-banya' (*DECat* II, 365b11-367a60).

COMPOSTOS

Cabanabona. Municipi de la Noguera, lluny a l'Est de Balaguer.

PRON. POP.: *kabánabóna* a Artesa de Segre, La Sentiu; *kábénabóna* a Freixenet de Seg. (Casacuberta c. 1920).

DOC. ANT. En l'Acta de consagració d'una església d'Urgell, de 1040, es llegeix: «--- et sextam partem castris *Cabannae bonae* ---» (*Marca Hisp.*, Ap. 220, p. 1071); i ja en doc. de 1038 llegit per JCor. a l'Arxiu de Solsona: «--- sponsa sua Truggards --- in locum q dicunt *Cabanabona* ---», i en d'altres documents de 1054 i 1122 allí vistos; *Cabanna bona* 1149 (Miret, *TemplH*, p. 66), 1151 (Kehr, *Papsturk.*, p. 329).

Cabanaportiers. Coll i partida del terme de Castrosit (Vall d'Isàvena) (xix, 58).

ETIM. Del llatí *CAPANNA* «cabana» i *PORTARIUM* «porter», amb la diftongació *-ier* < *-ARIUM*, que, com va demostrar JCor. a *E.T.C.* I, 133, 146, és un tret fonètic pre-català del més alt Pallars i Rbg. J. G.

¹ És ben sabut que la *-NN-* ha donat doble resultat en català: d'una banda *-NN-* > *ɲ* (*CAPANNA cabanya*) i d'altra *-NN-* > *-n-* (*CAPANNA cabana*), aquest darrer essent més comú en el dialecte central i en la toponímia (*DECat* II, 365b41 ss). — ² «L'Hôpital et la commune de La Perche». — ³ En la versió de 966 del mateix document es llegeix *villare Caselles* (*Marca Hisp.*, App. CV, p. 888). — ⁴ [Però també amb altres valors topogràfics i altres: *Bordil(s)*, *Cambrils*, *Pontils*, *Cortils*, *Cabanils*, *Carrils*. J. C.]

Cabanil, V. *Cabana*

CABANYÓ, Pic de ~

A la Vall d'Andorra, entre la Coma de Rat i la Vall de Solcén (*E.T.C.* II, 22, 39).¹

ETIM. Sembla mer diminutiu de *cabanya*, que prové del llatí *CAPANNA* «cabana» (*DECat* II, 365b11-367a60). J. F. C.

¹ J. Cor., a *E.T.C.* II, 39, fa notar que cal corregir el mapa de Marcel Chevalier en aquest punt: «No és Pic de *Cabayrou* el que domina la Coma de Rat, sinó de *Cabanyó*».

CABARRUI

Partida del terme de Bonansa (Alta Ribagorça) (*E.T.C.* II, 62).

ETIM. Potser d'un NP llatí *CAPARIUS* (Schulze, 352, 416) amb la terminació d'origen basc *-UI* (cf. *E.T.C.* II, 61-64). J. F. C.

CABAS

1) *Cova'n Cabàs*, a Torreblanca (Pna. Cast.) (xxviii, 190.1).

2) *Es Cabàs*, nom important i antic (ja apareix al mapa del Cardenal Despuig) de Santa Maria del Camí (Mallorca) (xl, 31.10).